

Avrupa Eğitim Gören Vasküler Cerrahlar Birliği (European Association of Vascular Surgeons in Training)

M. Kamil GÖL*, Birol YAMAK*, Murat BAYAZIT**

* Türkiye Yüksek İhtisas Hastanesi, Kalp ve Damar Cerrahisi Kliniği

** Türkiye Yüksek İhtisas Hastanesi, Kalp ve Damar Cerrahisi Kliniği ve Ulusal Vasküler Cerrahi Derneği Genel Sekreteri

Avrupa Topluluğu fikrinin gerçekleşmesi ve "Tek Avrupa" oluşturulmasının hızlandığı bu günlerde, tıp mesleği ile uğraşanların da birliğinin sağlanması çalışmaları yapılmaktadır. Doktorların Avrupa içinde serbest dolaşımı ve topluluk içinde serbest rekabet şartlarının sağlanabilmesi için, verilen tıp hizmetinin standardizasyonu amaçlanmaktadır. Bu nedenle Avrupa Topluluğu Komisyonu, Bakanlar konseyi ve Avrupa Parlamentosu içinde çeşitli yapılanmalar oluşmaktadır.

AVRUPA TOPLULUĞU İÇİNDE TIBBİ KURULUŞLAR

Avrupa Topluluğunun kurulma fikirlerinin yerleşmekte olduğu günlerde, 1958 yılında Avrupa Tıp Uzmanları Topluluğu kuruldu (UEMS: Union Européenne des Médecins Spécialistes veya European Union of Medical Specialists). Bugün bu topluluğa Belçika, Danimarka, Fransa, Almanya, Yunanistan, İrlanda, İtalya, Lüksemburg, Portekiz, İspanya, Hollanda, İngiltere, Avusturya, Finlandiya, Norveç, İsveç ve İsviçre tam üyedirler. Türkiye ve Malta ise oy hakkı olmadan toplulukta temsil edilmektedir.

UEMS'nin kuruluş ve yürürlükte olan amaçları şu şekilde sıralanabilir: 1) Uzmanlık adının ve toplumdaki profesyonel statüsünün korunması, 2) Hastalara kıyaslanabilir yüksek kalitede uzmanlık bakımının verilmesini incelemek, önermek ve savunmak, 3)

Ulusal profesyonel organizasyonlar arasındaki bağları kuvvetlendirmek, yapacaklarını koordine etmek ve desteklemek, bütün alanlardaki uzmanların bir araya gelebilmelerini sağlamak, 4) Avrupa'da, özellikle aynı branştaki uzmanlar arasında, dayanışmanın oluşturulması ve korunması, 5) Avrupa'daki uzmanların serbest dolaşım hakkını, ahlaki ve maddi ilgilerini otoriteler önünde incelemek, önermek ve savunmak, 6) Avrupa tıbbi topluluğu içinde kolaborasyonu sağlamak ve özellikle Avrupa Topluluğu Komisyonuna doğrudan bağlı olan "Daimi doktorlar komitesi" (Standing Committee of Doctors" ve UEMO (Avrupa Genel Pratisyen Hekimler Birliği) ile ilişkide bulunmak, 7) Uzmanları ilgilendiren profesyonel konularda gerekli ve yeterli bilgi alışverişinin tüm yöntemlerle sağlanmasını organize etmek.

UEMS'nin bir alt çalışma grubu olan European Boards'un genel amaçları ise şunlardır: 1) Board'lar uzmanların yetiştirilmesindeki standart şartları belirleyerek topluluk üyesi ülkelere önerecekler ve bunların devamlılığını sağlayacaklardır, 2) Uzmanlık eğitiminin kalitesi için önerilerde bulunacak ve bunlara ait müfredatı tespit edeceklerdir, 3) Avrupa Topluluğu içinde uzman doktorların serbest dolaşımının sağlanması için gerekli şartları tespit edip önerecektir, 4) Uzmanlık eğitimi vermeyi planlayan merkezlerin sahip olmaları gereken kriterleri tespit edecek ve önere-

cektir. 5) Avrupa Topluluğu ülkelerinde uzmanlık eğitimlerindeki farkları belirleyecektir. 6) Daha iyi uyum, eğitimin kalitesinde iyileştirme ve homojenlik sağlanabilmesi için, Avrupa Topluluğu ülkelerinde eğitim gören uzman adaylarının karşılıklı değişimlerinin sağlanması için gerekli şartları sağlayacaktır. 7) Her uzmanlık dalında, uzmanlığın tanınması için "European Board Qualification" ın oluşturacaktır.

UEMS gibi, "Standing Committee of Doctors of European Community" (CP) ve bağlı birçok yapı daha vardır. CP, Avrupa Topluluğu Tıbbi Eğitim Danışmanlık Komitesi (ACMT) ile birlikte doğrudan Avrupa Topluluğu Komisyonuna bağlıdır.

VASKÜLER CERRAHİ

Avrupa Vasküler Cerrahi Topluluğu (European Society of Vascular Surgery, ESVS) Barcelona'da Eylül 1993'te yapılan toplantısında aldığı bir dizi kararın içerisinde, Avrupa'da bir Vasküler Cerrahi Board'u oluşturulması gerekliliğini Avrupa Topluluğu'nun tıbbi amaçlarına uyum açısından gerekli görmüş ve bunun için çalışmaların bu topluluğun bünyesinde yapılmasını öngörmüştür. Ancak Avrupa'da ülkeler arasında Vasküler Cerrahinin tanımından, kuruluş şekillerine, uzmanlık veya alt uzmanlık dalı oluşlarına ya da varlık-yokluğuna değişen yelpaze içinde birçok farklılıklar olduğunun tespiti üzerine önce bu farklılıkların giderilmesi ve belli bir ortak yapının sağlanması için çalışmaların yönlendirilmesi amaçlanmıştır.

Bu amaç doğrultusunda yapılan çalışmalardan birisi, başlangıç işlerinin organizasyonunu ve iletişimin sağlanması işini Danimarka'nın üstlendiği "European Board of Vascular Surgeons in Training" in (EBVST) kurulması olmuştur. Bu kuruluş vasküler cerrahi eğitimi gören cerrahlar tanımlamasını "vasküler cerrah olarak çalışmayı amaçlayan cerrahi asistanları" olarak yapmıştır. Bazı ülke-

lerde ayrı bir uzmanlık ve eğitim dalı olan, bazı ülkelerde genel cerrahinin bir alt branşı sayılan, bazı ülkelerde ise kardiyovasküler cerrahi içinde kabul edilen, veya ülkemizde olduğu gibi statüsü tam anlamı ile belirlenmemiş bir konumda olan vasküler cerrahide eğitimin standardizasyonu bu kuruluşun amacıdır. EBVST'nin ilk yönetim kurulu sayılabilecek Danimarka'dan Dr. Jes Sander-mann, Dr. Allan K. Hansen ve Dr. Ole Michael Nielsen'den oluşan kurul, ESVS'nin üyelerine ve ülkelerin vasküler cerrahi derneklerine, her ülkeden temas sağlanabilecek vasküler cerrahi eğitimi görmekte olan iki cerrahın adını "Contact Person" olarak istemiştir. Bunun yanı sıra, ESVS'nin "junior member"ları da EBVST'nin doğal üyesi sayılmışlardır.

Eylül 1993'te çalışmaya başlayan bu organizasyon, ülkelerden isimlerin bildirilmeleri ile, bu isimler ve "ESVS Junior Üyeleri" arasında bir haberleşme sağlayan "HABER MEKTUBU-NEWSLETTER" yayımlamaya başlamıştır. Bu haber mektuplarının ilki Mayıs 1994'te tespit edilen isimlere gönderilmeye başlanmıştır. İlk mektupların konusu, katılımı olan her ülkenin vasküler cerrahi statülerinin belirlenmesi olmuştur. Ülke temsilcileri konumundaki kişilerden bunun EBVST'ye bildirilmesi istenmiştir. Bu kuruluşta Türkiye'yi temsil ile Op. Dr. Kamil Göl ve Op. Dr. Birol Yamak (Türkiye Yüksek İhtisas Hastanesi, Kalp ve Damar Cerrahisi Kliniği-Ankara) görevlendirilmiştir.

5 Eylül 1994 tarihinde Berlin'de yapılmakta olan VIII. ESVS kongresi sırasında, hazırlık çalışmalarında EBVST adını taşıyan topluluk, resmi olarak "European Association of Vascular Surgeons in Training" (EAVST) adı ile kurulmuştur. Beş kişilik yönetim kurulu Dr. Alun H. Davies (İngiltere), Dr. Jan Gniedek (Polonya), Dr. Jes Sanderman (Danimarka), Dr. Domenico Valenti (İtalya), Dr. Albert Verhulst (Belçika)'dan oluşmaktadır. Bu yönetim kurulunun ilk amacı Avrupa'daki her

ülkeden iki kişi ile temasın mutlak sağlanması olmuştur. Bu ana kadar Avusturya, Belçika, Bulgaristan, Hırvatistan, Danimarka, Finlandiya, Fransa, Almanya, Yunanistan, Macaristan, İtalya, Litvanya, Lüksemburg, Norveç, Polonya, İspanya, İsveç, Hollanda, Türkiye ve İngiltere ile temas sağlanmıştır. Gelecek ESVS toplantısında (30 Eylül-5 Ekim 1995, Antwerp, Belçika) vasküler cerrahi eğitimi ile ilgili konuların tartışılması için ve EAVST'nin anayasasının oluşturulması için yönetim kurulu çalışmalarına devam etmektedir. Bütün bu çalışmalar şimdilik ESVS ve Vascutek (İngiltere) firması tarafından finanse edilmektedir. Ancak gerçek anlamda bir finans yolu ve kaynağı bulunamamış ve oluşturulamamıştır.

EAVST şu anda UEMS'in (Union Européenne des Médecins Spécialistes) Genel Cerrahi bölümünün yardımcı bölümü konumundaki Vasküler Cerrahi seksiyonunda gözlemci statüsü ile temsil hakkını elde etmiştir. Bunun yanı sıra ESVS konseyinde de eğitim gören vasküler cerrahi adaylarının görüşlerini dile getirmek amacı ile sandalyeye sahiptir. Yapılanma aşamalarında olan "European Board of Vascular Surgery" de de temsil edilecektir.

EAVST yılda 4 kez haber mektupları yayınlamaktadır. Ülkelerden temasta oldukları kişileri doğal üyesi olarak kabul etmektedir. Bunun yanı sıra üye olmak isteyen herkesi, vasküler cerrahi eğitimi görüyor olmak kaydı ile üye kabul etmektedir. Üye olmak için sadece EAVST sekreterliğine bir mektup ile başvurmak yeterli olmaktadır (Dr. Jes Sander mann, EAVST Secretariat, Vascular Surgery Unit, Skejby Hospital, Aarhus University Hospital, DK-8200 Aarhus N, Denmark-Danimarka, FAX: + 45 89 49 60 05, TELEFON: + 45 89 49 55 66). Üye olarak kabul edilen herkese bu haber mektupları gönderilecektir. İleride oluşturulacak Avrupa Vasküler Cerrahi Board'u içinde yer alabilmek için, EAVST

üyeliği birtakım bilgilerin aktarılması ve yapılanmanın öğrenilmesi açısından yararlı olacaktır. Bu nedenle Vasküler Cerrahi eğitimi gören doktorların bu kuruluşta yer almaları gerekir.

TÜRKİYEDE VASKÜLER CERRAHİ

Avrupa'da birliğin sağlanması çalışıldığı ve bu konuda son derece hızlı gelişmelerin yaşandığı günümüzde, Türk tıbbı henüz temel tanımları tartışmaktadır. Üniversiteler ve devlet hastaneleri arasında yaşanan çekişmeler de, zaten kör total yürüyen tedavi hizmetlerine balta vurmaktadır. Dünya ve ülke bilimine katkı ise oldukça güdük seviyelerde kalmaktadır. Bunun yanında ülke bütçesinden sağlık hizmetine ayrılan oran da düşünlürse, talep edilen sağlık hizmetine verilen arzın kalitesi Avrupa ve Dünya standartlarına göre oldukça tartışılır bir hal almaktadır.

Dünyadaki epidemiyolojik istatistikler değerlendirilip, ülkemize uyarlandığında, uygulanan vasküler cerrahinin, aslında ülke ihtiyacının fersah fersah altında kaldığı görülmektedir. Ancak ülkemizde henüz vasküler cerrahinin tanım olarak bile anlamlı bir şekilde oluşturulmadığı düşünülürse, bunun anlamı ortaya çıkacaktır. Vasküler cerrahinin ayrı bir uzmanlık dalı olarak oluşturulmasına acil olarak ihtiyaç vardır. Genel Cerrahi, Göğüs-Kalp-Damar Cerrahisi veya Kalp ve Damar Cerrahisi klinik, departman veya anabilim dalı oluşumlarından ayrılarak, Cerrahi Bilimler üstbaşlığının altında, 4-5 yıllık genel cerrahi eğitimi sonrası 2-3 yıllık vasküler cerrahi eğitiminin Vasküler Cerrahi Uzmanlığı statüsünü kazandırmak üzere yapılandırılması en uygun şekil olacaktır.

Yazışma adresi:

Dr. M. Kamil Göl
Türkiye Yüksek İhtisas Hastanesi
Kalp Damar Cerrahisi Kliniği
Sıhhiye 06100 ANKARA